

महाराष्ट्र विधानसभा

पहिले अधिवेशन, २०१६

तारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

बुधवार, दिनांक १३ एप्रिल, २०१६ / चैत्र २४, १९३८ (शके)

(१) वित्त आणि नियोजन, वने मंत्री	}	यांचे प्रभारी विभाग
(२) ग्रामविकास आणि जलसंधारण, रोजगार हमी योजना, महिला व बाल विकास मंत्री		
(३) जलसंपदा मंत्री		
(४) सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री		

प्रश्नांची एकूण संख्या - १६

लोणावळा (ता.मावळ, जि.पुणे) येथील खाजगी वनांच्या क्षेत्रामध्ये
सिंहगड इन्स्टिट्युटने केलेल्या वनेत्तर कामांबाबत

- (१) * ५३०२९ श्री.भिमराव तापकीर (खडकवासला) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) लोणावळा (ता.मावळ, जि.पुणे) येथील खाजगी वनांच्या क्षेत्रामध्ये सिंहगड इन्स्टिट्युटने बेकायदा डोंगरफोड केल्याचे माहे फेब्रुवारी, २०१६ च्या पहिल्या आठवड्यात निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, बेकायदा डोंगरफोडीची बुडविलेली दंडाची रक्कम जवळपास तीन कोटी रुपये असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत सिंहगड इन्स्टिट्युटवर दंडात्मक कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

- श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) होय, हे खरे आहे.
- (२) होय, हे खरे आहे.

(३) व (४) सिंहगड इन्स्टिट्यूटने खाजगी वन क्षेत्रावर केलेल्या वनेत्तर कामाबद्दल सदर संस्थेविरुद्ध दिनांक ६.३.२०१३ रोजी वनगुन्हा दाखल केला होता. सदर प्रकरण प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी, वडगाव येथे न्यायप्रविष्ट आहे. तदनंतर वनगुन्हा रद्द करण्याकरिता संस्थेने मा.उच्च न्यायालयात क्रिमिनल याचिका दाखल केली असता, मा.उच्च न्यायालयाने वडगाव, न्यायालयात दाखल प्रकरणात पुढील कार्यवाही करण्यास स्थगिती दिली तसेच सदर क्षेत्राच्या दर्जाबाबत सिंहगड इन्स्टिट्यूटने मा.उच्च न्यायालयात दाखल केलेल्या रिट याचिकेत मा.न्यायालयाने दिनांक ३.२.२०१५ रोजी अंतीम आदेश पारित करून प्रश्नांकित क्षेत्र खाजगी वन नसल्याचे निर्देश देऊन सिंहगड इन्स्टिट्यूटला गोल्फ मैदान उभारण्यापूर्वी सर्व विभागाकडून आवश्यक त्या परवानग्या घेण्याबाबत निर्देश दिले.

सिंहगड टेक्नीकल एज्युकेशन सोसायटी यांनी मौजे कुसगाव, ता.मावळ येथील गट क्र. ३०९ ते ३११ व ३१४ ते ३१६ मध्ये केलेल्या अनधिकृत गौण खनिज उत्खननाबाबत तहसिलदार, मावळ यांचेमार्फत ई.टी.एस. मशिनने मोजणी करण्यात आली असून अनधिकृत गौण खनिज उत्खनन ७२७१ ब्रास आढळून आले आहे. त्यामुळे तहसिलदार, मावळ यांनी त्यांचेकडील आदेशान्वये रॉयल्टी व दंड रक्कम रु.२,८३,५६,९००/- शासन जमा करण्याचा आदेश पारित केला आहे.

**वांगदरी (ता.श्रीगोंदे, जि.अहमदनगर) ग्रामपंचायत पदाधिकार्यांनी
पाणीपुरवठा व घरकुल योजनेत केलेला गैरव्यवहार**

(२) * ५०२७४ श्री.भाऊसाहेब कांबळे (श्रीरामपूर), श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अहमदनगर जिल्ह्यातील श्रीगोंदे येथील वांगदरी ग्रामपंचायत पदाधिकार्यांनी पाणीपुरवठा व घरकुल योजनेत गैरव्यवहार केला असून याची चौकशी करण्याची मागणी ग्रामस्थांनी केली असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त मागणीच्या अनुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) असल्यास, या प्रकरणी दोषी असलेल्या अधिकाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) याबाबत माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये ग्रामस्थांकडून मागणी प्राप्त झालेली नाही. तथापि, वांगदरी ग्रामपंचायत येथील घरकुलांची चौकशी करण्याबाबतचे निवेदन दि.२/१/२०१४ रोजी प्राप्त झाले आहे. तसेच श्रीगोंदा तालुक्यातील नळपाणी पुरवठा योजनांची चौकशी करण्याबाबत दि.९/९/२०१५ रोजी निवेदन प्राप्त झाले आहे.

(२), (३) व (४) :- वर नमूद अ.क्र.(१) येथे प्राप्त निवेदनांच्या अनुषंगाने चौकशी करण्यात आली आहे.

ग्रामपंचायत वांगदरीमधील घरकुल योजनेची सखोल चौकशी करण्याच्या संदर्भात सन १९९६ -९७ ते २०१२-१३ अखेर घरकुलाबाबतची चौकशी करण्यात आली आहे. या कालावधीत एकूण १६४ घरकुले पूर्ण करण्यात आली. यापैकी एका घरकुलाचे बांधकाम शासनाच्या जमिनीवर अतिक्रमण केल्याचे आढळून आले आहे. सदर अनियमितेबाबत तत्कालीन सरपंच, ग्रामसेवक, विस्तार अधिकारी (I.R.D.P.) व तत्कालीन मुल्यांकन देणारे शाखा अभियंता यांना दोषी धरण्यात येऊन त्यांचेविरुद्ध प्रशासकीय कार्यवाही प्रस्तावित करण्यात आली आहे.

श्रीगोंदा तालुक्यातील नळपाणी पुरवठा योजनांच्या चौकशी करण्याबाबत निवेदनामध्ये नमूद करण्यात आले आहे. त्यामध्ये वांगदरी ग्रामपंचायत येथील नळपाणी पुरवठा योजनेचाही समावेश आहे. याबाबत मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर यांनी उप अभियंता, जिल्हा परिषद, ग्रामीण पाणी पुरवठा उपविभाग, संगमनेर यांची श्रीगोंदा तालुक्यातील वांगदरी ग्रामपंचायतीसह ७ नळ पाणी पुरवठा योजनांची दि.१४.१२.२०१५ रोजीच्या आदेशान्वये चौकशीसाठी नेमणूक केली आहे. यापैकी ६ योजनांची चौकशी पूर्ण झाली आहे. परंतु वांगदरी नळ योजनेची चौकशी प्रलंबित आहे. सदर चौकशी १५ दिवसात पूर्ण करण्याचे आदेश उप अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा उपविभाग, संगमनेर यांना देण्यात आले आहेत.

**दिघी (ता.श्रीवर्धन, जि.रायगड) ग्रामपंचायतीमध्ये ग्रामसेवक व सरपंच
यांनी लाखो रुपयांचा केलेला अपहार**

- (३) * ४२०६५ श्री.विजय औटी (पारनेर) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) दिघी (ता.श्रीवर्धन, जि.रायगड) ग्रामपंचायतीमध्ये तत्कालीन ग्रामसेवक, सरपंच व अन्य यांनी सन २०१० ते २०१४ या चार-पाच वर्षांत सुमारे ८२ लाख रुपयांचा अपहार केल्याचे दिनांक २६ डिसेंबर, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय व चौकशीअंती काय आढळून आले,
- (३) असल्यास, चौकशीनुसार संबंधित ग्रामसेवक, सरपंच व इतरांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय हे खरे आहे.

(२) होय.

सदर प्रकरणी दिघी ग्रामपंचायतचे तत्कालीन ग्रामसेवक श्री.बी.बी.घनमोडे यांनी दिनांक ०४.०७.२०११ ते २२.०७.२०११ या कालावधीत रु.६,५०,८११/- व श्री.एस.एस.श्रीवर्धनकर, ग्राम विकास अधिकारी यांनी दिनांक २५.०७.२०११ ते १०.०१.२०१४ या कालावधीत रु.६१,९२,८१३/- तसेच श्री.एम.एच.भालदार, ग्रामसेवक यांनी दिनांक १५.०५.२०१४ ते ३१.०३.२०१५ अखेर रु.१३,७२,८०४/- असे एकूण रु.८२,१६,४२८/- एवढ्या रकमेचे संशयित अपहार झाल्याचे निदर्शनास आले आहे. सदर ग्रामपंचायतीत प्रमाणके कामांची अंदाजपत्रके व मुल्यांकने उपलब्ध नसल्याचे आढळलेले आहे.

श्री.एस.एस.श्रीवर्धनकर यांनी त्यांचे कालावधीतील अपूर्ण आलेल्या दप्तरातील रु.६१,९२,८१३/- एवढ्या रकमेची पुर्तता दिनांक १९/०१/२०१६ रोजी केली आहे.

वरील सर्व कालावधीत श्रीमती गंगा सुधीर पाटील ह्या सरपंच पदावर कार्यरत होत्या. परंतु श्रीमती गंगा सुधीर पाटील यांचा दिनांक ०४/११/२०१५ रोजी कार्यकाल संपला असून त्या दिघी ग्रामपंचायतीच्या सध्याच्या कार्यकारीणीत कोणत्याही पदावर कार्यरत नाहीत.

(३) दिधी ग्रामपंचायतीचे वर नमूद तत्कालीन ग्रामसेवकांच्या संशयित अपहार रकमेची प्रमाणके व मुल्यांकन उपलब्ध झाली नसल्याने संशयित अपहाराबाबत विशेष लेखा परिक्षण करणेबाबत सहायक संचालक, स्थानिक लेखा परिक्षण अलिबाग यांना दिनांक ०२/१२/२०१५ रोजी कळविण्यात आले आहे.

तसेच श्री. एम.एच.भालदार, ग्रामसेवक दिधी यांना संशयित अपहार प्रकरणाबाबत निलंबित करण्यात आले आहे व संबंधित ग्रामसेवक व सरपंच यांचेविरुद्ध फौजदारी गुन्हा दाखल करण्याबाबत गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती श्रीवर्धन यांना दिनांक २०/११/२०१५ रोजी आदेश देण्यात आले आहेत.

(४) अशी बाब नाही.

**सिंधुदुर्ग जिल्हा परिषदेने निविदा न मागविता शेती
विषयक औजारे खरेदी केल्याबाबत**

(४) * ४८११९ श्री.वैभव नाईक (कुडाळ) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सिंधुदुर्ग जिल्हा परिषद, कृषि विभागाकडून सन २०१४-२०१५ ते २०१५-२०१६, या चालू आर्थिक वर्षात शेतकऱ्यांना औजारे/उपकरणे वाटप करण्यासाठी शासन दर करारा व्यतिरिक्त निविदा न मागविता खरेदी करण्यात आल्याचे नुकतेच माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीअंती निविदा न मागविता शेती विषयक औजारे खरेदी करणाऱ्या दोषी व्यक्तींविरुद्ध कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) सन २०१४-१५ या वित्तीय वर्षात शासन दरकराराव्यतिरिक्त शेती विषयक औजारे/ उपकरण खरेदी जिल्हास्तरीय गठीत औजारे समिती, कृषि समिती व जिल्हा परिषदेच्या सर्वसाधारण सभेच्या मान्यतेने महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखासंहिता १९६८

नियम ८४ मधील तरतूदीनुसार उत्पादक/वितरकाकडून करण्यात आलेली आहे. तथापि, सन २०१५-१६ या वित्तीय वर्षात अशी बाब नाही.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

उमा (ता.मूर्तिजापूर, जि.अकोला) प्रकल्पाचे काम अपूर्णावस्थेत असल्याबाबत

(५) * ४५६३३ डॉ.मिलिंद माने (नागपूर उत्तर), श्री.हरिष पिंपळे (मुर्तिजापूर) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) उमा (ता.मूर्तिजापूर, जि.अकोला) प्रकल्पाला सन २००९ मध्ये प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली असून या प्रकल्पाचे काम ५० टक्के करून कंत्राटदारांने सन २०१३ पासून काम बंद केले आहे तसेच सदर प्रकल्पासाठी आतापर्यंत फक्त ३९९.९० हेक्टर जमीन ताब्यात घेण्यात आलेली असून ६६५ हेक्टर जमीन संपादित करावयाची बाकी आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत कंत्राटदाराला पत्र देवूनही काम सुरु न झाल्याने करारनाम्यानुसार माहे नोव्हेंबर, २०१४ पासून दररोज ५० हजार रुपये दंड आकारूनही काम पूर्ण न केल्याने आता माहे नोव्हेंबर, २०१५ पासून दररोज १ लाख रुपये दंड आकारला जात आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर कंत्राटदाराकडून करारनाम्यानुसार काम काढून नव्याने निविदा प्रक्रिया राबवावी लागणार आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, शेतकऱ्यांना प्रकल्पाचा लाभ घेता यावा याकरिता प्रकल्प पूर्ण करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) अंशतः खरे आहे. प्रकल्पास मूळ प्रशासकीय मान्यता दि.३१/०८/२००७ रोजी तर प्रथम सु.प्र.मा. दि.३१/०३/२०११ रोजी प्राप्त आहे. प्रकल्पाच्या बॅरेज घटकाचे काम ५० टक्के पूर्ण झाले असून कंत्राटदाराने जून, २०१२ पासून काम बंद केले आहे.

उमा प्रकल्पांतर्गत (खाजगी व शासकीय) एकूण ६६०.९० हे. जमिनीची आवश्यकता असून त्यापैकी आतापर्यंत ५१३.५२ हे. क्षेत्र संपादित झालेले आहे. उर्वरित १४७.३८ हेक्टर्स जमिनीची भूसंपादन कार्यवाही प्रगतीत आहे.

(२) कंत्राटदाराने बॅरजचे स्थापत्य काम बंद ठेवल्यामुळे दि.०७/११/२०१४ पासून प्रतिदिन रु.५०,०००/- या प्रमाणे नुकसान भरपाई आकारण्यात आली आहे. कंत्राटदारांना कामाची प्रगती साध्य करण्याबाबत वेळोवेळी पत्रव्यवहार करण्यात येत आहे. तथापि, कंत्राटदाराने काम सरु न केल्यामुळे दि.०१/०९/२०१५ पासून रु.५०,०००/- ऐवजी रु.१,००,०००/- प्रतिदिन याप्रमाणे नुकसान भरपाई आकारण्यात येत आहे.

(३) व (४) कंत्राटदारावर केलेल्या दंडात्मक कार्यवाहीस प्रतिसाद न दिल्यास, मंजूर निविदेच्या अटी व शर्तीनुसार निविदा रद्द करून नव्याने निविदा कार्यवाही करण्यात येईल.

निधी उपलब्धतेनुसार प्रकल्प २०१९ अखेर पूर्ण करण्याचे नियोजित आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पांढरी (ता.आष्टी, जि.बीड) येथील जलसिंचन
विहीरींच्या कामांमध्ये झालेला गैरव्यवहार**

(६) * ५०२०७ अॅड.भीमराव धोंडे (आष्टी) : सन्माननीय रोजगार हमी योजना मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेतून पांढरी (ता.आष्टी, जि.बीड) येथील बुडीत क्षेत्रात केलेल्या जलसिंचन विहीरींच्या कामात हजारो रुपयांचा अपहार करण्यात आला असल्याची बाब माहे फेब्रुवारी, २०१६ च्या पहिल्या आठवड्यात निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रकरणी गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती, आष्टी यांनी मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, बीड यांना सादर केलेला अहवाल संदिग्ध स्वरूपाचा आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणाची चौकशी शासनाने केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीनुसार वरिष्ठांना संदिग्ध स्वरूपाचा अहवाल सादर करणाऱ्या अधिकाऱ्यावर व अपहार करणाऱ्या दोषींवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) व (४) सदर प्रकरणी तक्रारी बाबत गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती, आष्टी यांनी दिनांक १४.०१.२०१६ रोजी चौकशी अहवाल सादर केला होता. सदर अहवाल संदिग्ध स्वरूपाचा असल्याने मुख्य कार्यकारी अधिकारी जिल्हापरिषद बीड यांनी दिनांक ३०.०१.२०१६ रोजी सविस्तर अहवाल सादर करण्याचे गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती, आष्टी यांना कळविले. त्यानुसार त्यांनी दिनांक ११.०२.२०१६ रोजी सुधारीत अहवाल सादर केला आहे. त्यानुसार अनियमितता झाल्याचे आढळून आल्याने संबंधितांना कारणे दाखवा नोटीस देण्यात आली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कोथूर्डे (ता.महाड, जि.रायगड) धरणाच्या विमोचकाच्या
दुरुस्तीच्या अंदाजपत्रकाबाबत**

(७) * ४७०६७ श्री.सुभाष उर्फ पंडितशेठ पाटील (अलिबाग) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोथूर्डे (ता.महाड, जि.रायगड) धरण खचल्यामुळे पावसाळी हंगामात मोठ्या प्रमाणात पाणी वाया जात असून दुरुस्तीच्या प्रस्तावास सन २०१६ पर्यंत मान्यता देण्यात आलेली नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, धरणाची दुरुस्ती न झाल्यास महाड तालुक्यातील धरणांच्या लाभक्षेत्रात येणाऱ्या गावांना पाण्याची टंचाई निर्माण होणार आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त धरणाच्या दुरुस्तीसाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१), (२) व (३) कोथूर्डे (ता. महाड, जि.रायगड) हे धरण खचलेले नाही परंतु या धरणाच्या विमोचकातून गळती होत असल्यामुळे, विमोचकाच्या विशेष दुरुस्तीच्या अंदाजपत्रकास प्रशासकीय मान्यता देण्याची

कार्यवाही शासन स्तरावर प्रगतीत आहे. सद्यःस्थितीत विमोचकाद्वारे पाणी नदीत सोडून नदीवरील बंधान्यातून २२ गावांना पिण्यासाठी व सिंचनासाठी पुरविले जात आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

बोरगाव मंजु (जि.अकोला) येथील रोजगार हमी योजनेतर्गत करण्यात आलेल्या रस्त्यांच्या कामात झालेला गैरव्यवहार

(८) * ५१३६३ श्री.रणधीर सावरकर (अकोला पूर्व) : सन्माननीय रोजगार हमी योजना मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बोरगाव मंजु (जि.अकोला) येथील महात्मा गांधी ग्रामीण रोजगार हमी योजनेतर्गत करण्यात आलेल्या रस्त्यांच्या कामात १९ लक्ष ४० हजार रुपयांचा गैरव्यवहार झाला असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रकरणी जिल्हाधिकारी, अकोला यांनी दोषींवर दिनांक २४ मार्च, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास गुन्हे दाखल करण्याचे निर्देश दिले होते परंतु त्यांच्या आदेशानंतरही प्रत्यक्षात कोणतीही कार्यवाही केली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय व चौकशीत काय आढळून आले,

(४) असल्यास, चौकशीनुसार दोषींवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) व (४) सदर प्रकरणी केलेल्या चौकशीत ५ शेतारस्त्यांचे कामावर वाढीव मुल्यांकन दर्शवून रु.१९,४०,४१९/- एवढ्या रकमेचा अपहार झाल्याचे निर्देशनास आले आहे. अपहार करणा-या संबंधित शाखा अभियंता व तत्कालीन कंत्राटी पॅनल तांत्रिक अधिकारी यांच्याकडून प्रत्येकी रु.९,७०,२०९.५० एवढी रक्कम समान हप्त्यात वसूल करण्याचे आदेश देण्यात येत आहेत. तसेच शाखा अभियंता व

तत्कालीन ग्रामसेवक यांचे विरुद्ध शिस्तभंग कार्यवाही करण्यात येत आहे. तत्कालीन कंत्राटी पॅनल तांत्रिक अधिकारी यांना कंत्राटी पदावरून कमी करण्यात आले आहे. या प्रकरणाशी संबंधीत जबाबदार तत्कालीन गट विकास अधिकारी पंचायत समिती अकोला यांचेविरुद्ध विभागीय चौकशी सुरु करण्याबाबत कार्यवाही सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मलकापूर (जि.बुलढाणा) येथील रा.मा.क्र.६ ते नायगांव
तिकोडी या रस्त्याची झालेली दुरवस्था**

(९) * ४८४७९ श्री.चैनसुख संचेती (मलकापूर) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मलकापूर (जि.बुलढाणा) येथील रा.मा.क्र.६ ते नायगाव तिकोडी या एकूण २ कि.मी. लांबीच्या रस्त्याची दुरावस्था झाल्यामुळे रस्त्यावरून वाहन धारकांना व ग्रामस्थांना ये-जा करणे गैरसोयीचे होत असल्याचे माहे फेब्रुवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर रस्त्याचे डांबरीकरण करणे आवश्यक असून डांबरीकरणासाठी ६० लक्ष रुपयांच्या निधीची आवश्यकता असल्याचे स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी वेळोवेळी कार्यकारी अभियंता, जिल्हा परिषद बांधकाम विभाग, बुलढाणा यांना सूचित केले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या रस्त्याच्या डांबरीकरणासाठी निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) अंशतः खरे आहे.

(२) अशाप्रकारचे लोकप्रतिनिधीकडून कोणतेही निवेदन बांधकाम विभाग, जिल्हा परिषद बुलढाणा यांच्याकडे प्राप्त झाल्याचे आढळून येत नाही.

(३) व (४) प्रश्नांकित रा.मा.क्र.६ ते नायगांव तिकोडी हा रस्ता इतर जिल्हा मार्ग क्र. ४४ चा भाग रस्ता असून या भाग रस्त्याची लांबी ३.०० कि.मी. आहे. त्यापैकी ०/०० ते १/५०० कि.मी. लांबीतील काम सार्वजनिक बांधकाम विभागाकडे

जिल्हा वार्षिक योजना सन २०१५-१६ अंतर्गत मंजूर असून निविदा स्तरावर आहे. तसेच उर्वरित १/५०० ते ३/०० कि.मी. लांबीतील क्षतिग्रस्त रस्त्याचे काम जिल्हा वार्षिक योजनेअंतर्गत मंजूर करण्यासाठी जिल्हा परिषदेने सार्वजनिक बांधकाम विभाग खामगांव यांना कळविले आहे.

**गडनदी (ता.संगमेश्वर, जि.रत्नागिरी) प्रकल्पाच्या
धरणाचे काम अपूर्ण असल्याबाबत**

- (१०) * ४१०२५ श्री.कालीदास कोळंबकर (वडाळा), श्री.नितेश राणे (कणकवली), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) संगमेश्वर (जि.रत्नागिरी) तालुक्यातील गडनदी, मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पाला दिनांक २० सप्टेंबर, १९८३ रोजी १० कोटी ३७ लाख रूपयांची मान्यता मिळाली असून, सदरहू राजीवली धरणाचे काम अपूर्ण राहिलेले आहे त्यामुळे अद्यापि जमीन ओलिताखाली आलेली नाही, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदरहू राजीवली धरणाचे काम प्रलंबित असल्यामुळे या धरणाच्या कामास सुमारे ३२ वर्षांहून अधिक कालावधी लोटला असून, आतापर्यंत या धरणाच्या कामांवर ५६५ कोटी रूपये खर्च होवूनही धरणाचे काम अपूर्ण आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या धरणप्रकल्पाचा डावा कालवा २७ कि.मी. व उजवा कालवा ४७ कि.मी. अंतराचा असून कालव्याची कामे पूर्ण न झाल्यामुळे अजूनही सुमारे १०८ कोटी रूपयांची आवश्यकता असून त्यानंतरच शेती ओलीताखाली येण्याची शक्यता आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, सदरहू राजीवली धरणाचा खर्च १० पटीत झालेला असल्याने येथील शेती विनाविलंब ओलीताखाली आणण्यासाठी उर्वरित सर्व कामे तात्काळ पूर्ण होण्याच्या दृष्टीने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) नाही.

गडनदी प्रकल्पाच्या धरणाचे काम बहुतांशी पूर्ण झाले आहे. धरणात अंशतः पाणीसाठा करण्यात येत आहे.

३१११ हेक्टर्स प्रकल्पीय सिंचनक्षमतेपैकी ९७६ हेक्टर्स सिंचन क्षमता निर्मिती झालेली आहे.

(२) अंशतः खरे आहे. सदर प्रकल्पास दिनांक २०.०८.१९८३ मध्ये प्रशासकीय मान्यता मिळालेली होती.

गडनदी प्रकल्पावर ३१ मार्च २०१५ अखेर एकूण ईटीपीसह रु.७५८.०८ कोटी इतका खर्च झाला आहे.

गडनदी प्रकल्पाच्या धरणाचे मातीकाम पूर्ण असून सांडव्यावरील वक्राकार द्वाराची उभारणीचे काम अंतिम टप्प्यात आहे. प्रकल्पीय पाणी साठा ८३.२१२ दलघमी असून जून २०१५ अखेर ७५.६२ दलघमी पाणीसाठा निर्माण झाला आहे.

(३) प्रकल्पाची उर्वरित कामे पूर्ण करण्यासाठी अंदाजे रु.१४३.१३ कोटी निधीची आवश्यकता आहे.

(४) गडनदी प्रकल्पाची कामे शिघ्र गतीने पूर्ण होण्याच्या दृष्टीने सदर प्रकल्पाचा सन २००९-१० मध्ये वेगवर्धित सिंचन लाभ कार्यक्रमा (AIBP) मध्ये समावेश करण्यात आलेला आहे. निधीच्या उपलब्धतेनुसार प्रकल्प सत्वर पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कोल्हापूर जिल्हयातील हेल्ले ते मौजे वडगांव व नागाव ते
मौजे वडगांव या रस्त्यांची झालेली दुरावस्था**

(११) * ४८०८२ डॉ.सुजित मिणचेकर (हातकणंगले) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोल्हापूर जिल्हयातील हेल्ले ते मौजे वडगांव व नागाव ते वडगांव या रस्त्यांची अतिशय दुरवस्था झाली असल्याने या ठिकाणी अपघाताचे प्रमाण वाढले असल्याने, या रस्त्यांची तातडीने दुरुस्ती करण्याची मागणी तेथील नागरिकांनी वारंवार सार्वजनिक बांधकाम विभागाकडे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या रस्त्यांची पाहणी शासनाने केली आहे काय व त्यात काय आढळून आले,

(३) असल्यास, या रस्त्यांची तातडीने दुरुस्ती करण्यासाठी शासन निधी उपलब्ध करून देणार आहे काय व सदरहू कामे किती कालावधीत पूर्ण करण्यात येणार आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) निवेदन प्राप्त आहे. तथापि, प्रश्नाधीन रस्त्याची अवस्था अतिशय दयनीय आहे हे खरे नाही.

(२) व (३) प्रश्नामध्ये दोन रस्त्यांचा समावेश असून रस्ते विकास योजना २००१-२०२१ नुसार १) प्र.रा.मा. ६ पासून हेल्ले मौजे वडगाव तासगांव ते वडगांव इतर जिल्हा मार्ग क्र.१९२ असून त्याची एकूण लांबी १०.५०० कि.मी. आहे. २) प्र.रा.मा. ६ पासून मौजे वडगांव नागांव ते राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ४ ला मिळणारा रस्ता ग्रामीण मार्ग क्र. २६ असून त्याची एकूण लांबी ६.६०० कि.मी. इतकी आहे.

सदर रस्त्यांची पाहणी जिल्हा परिषदेमार्फत करण्यात आली असून दोनही रस्त्यांची ७.५०० कि.मी. लांबी चांगली नाही तथापि या रस्त्यांवरून बारमाही वाहतूक सुरु आहे.

उपरोक्त दोनही रस्त्यांच्या खराब लांबीतील दुरुस्तीचे काम जिल्हा परिषदेला विविध योजनांमधून प्राप्त निधी व निकषाच्या अधिन राहून प्रस्तावित करण्याचे जिल्हा परिषदेचे नियोजन आहे.

**पलढग (ता.मोताळा, जि.बुलढाणा) येथील मध्यम प्रकल्पातील
पाणी नळगंगा जलाशयात सोडण्याबाबत**

(१२) * ४९२१० श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलढाणा) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पलढग (ता.मोताळा, जि.बुलढाणा) येथील मध्यम प्रकल्पातील ओव्हर फ्लो होणारे पाणी एक्सप्रेस कालव्याव्हारे नळगंगा जलाशयात सोडण्याबाबतचा प्रस्ताव अंदाजपत्रकासह पाटबंधारे विभाग, बुलढाणा यांनी माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान मुख्य अभियंता, पाटबंधारे विभाग, नागपूर यांच्याकडे सादर केला आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदर प्रस्ताव शासनाकडे देखील मंजूरीसाठी प्रस्तावित आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदरहू एक्सप्रेस कालव्याच्या प्रस्तावास व अंदाजपत्रकास मंजूरी देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) होय.

- (२) व (३) सदर प्रस्ताव अव्यवहार्य असल्याबाबतचा अहवाल शासनास प्राप्त झाला आहे. त्यामुळे त्यास मंजूरी देण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

आटपाडी पंचायत समिती (जि.सांगली) मधील रोजगार हमी योजनेच्या मजूरांना पंधरा दिवसांच्या आत मजुरी न दिल्याबाबत

(१३) * ५१३९४ श्री.अनिल बाबर (खानापूर) : सन्माननीय रोजगार हमी योजना मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) महात्मा गांधी रोजगार हमी योजनेच्या कामावरील मजूरांना शासनाच्या धोरणाप्रमाणे १५ दिवसात मजुरी न दिल्यामुळे आटपाडी पंचायत समिती (जि.सांगली) मधील रोजगार हमी योजनेचे काम पहाणाऱ्या यंत्रणेला तब्बल ११ लाख रुपयांचा दंड माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान झाला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, मजूरांना वेळेवर मजुरी न देण्याची कारणे काय आहेत व मजूरांना वेळेवर मजुरी देण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय.

- (२) महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेतर्गत मजूरांची मजुरी १५ दिवसांच्या आत त्यांच्या बँक/पोस्ट ऑफीस खात्यामध्ये जमा करण्यात येते. तथापि, सदर प्रकरणी काही तांत्रिक कारणामुळे (उदा. सर्व्हरमध्ये बिघाड, DSC मध्ये बिघाड, अधिकारी/कर्मचारी काही कारणामुळे रजेवर असणे, इ.) मजुरी

प्रदानास विलंब झालेला आहे. मजुरीच्या प्रदानास होणारा विलंब टाळण्यासाठी कंत्राटी तांत्रिक कर्मचारी वृंदाची भरती, एक काम दोन मोजमाप पुस्तिका पध्दत, कंत्राटी कर्मचाऱ्यांमार्फत मोजमाप पध्दत व e-FMS (Electronic Fund Management System) या कार्यप्रणालीची राज्यात अंमलबजावणी सुरु आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

कुष्ठरोगावर नियंत्रण मिळविण्यासाठी परिणामकारक उपाययोजना करण्याबाबत

(१४) * ४२२४१ श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात कुष्ठरुग्णांची सन २०१४ मध्ये १०८१३ तर सन २०१५ मध्ये ११३७९ संख्या असल्याचे आढळून आलेले असून कुष्ठरोगावर नियंत्रण मिळविण्यात राज्याच्या सार्वजनिक आरोग्य विभागास अपयश येत असल्याचे राष्ट्रीय कुष्ठरोग नियंत्रण कार्यक्रमांच्या अहवालावरून निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यासंदर्भात राज्य शासनाकडून पाहणी करण्यात आली आहे काय व त्याचे निष्कर्ष काय आहेत,

(३) असल्यास, तदनुसार कुष्ठरोगावर नियंत्रण मिळविण्यासाठी राज्य शासनाकडून कोणत्या परिणामकारक उपाययोजना करण्यात आल्या आहेत वा येत आहेत,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) राज्यात कुष्ठरुग्णांची सन २०१४ मध्ये १०८१३ तर सन २०१५ मध्ये ११३७९ संख्या होती हे खरे आहे.

तथापि, जागतिक आरोग्य संघटनेचे कुष्ठरोग दुरिकरण (इलिमिनेशन) चे ध्येय दर १० हजार लोकसंख्येमध्ये कुष्ठरुग्णांचे प्रमाण १ किंवा १ पेक्षा कमी असणे हे आहे, त्याप्रमाणे राज्याचे कुष्ठरोगाचे प्रमाण सध्यस्थितीत माहे फेब्रुवारी २०१६ अखेर ०.८७ इतके आहे. त्यामुळे कुष्ठरोगावर नियंत्रण मिळविण्यात राज्याच्या सार्वजनिक आरोग्य विभागास अपयश येत आहे असे म्हणता येणार नाही.

निर्देशांक	क्रियाशिल रुग्ण	कुष्ठरुग्णांचे दर दहा हजार लोक संख्येमागे प्रमाण
२०११-१२	१२२५३	१.०७
२०१२-१३	१२६५९	१.०९
२०१३-१४	१०८१३	०.९२
२०१४-१५	११३७९	०.९५
२०१६ (फेब्रुवारी)	१०४१६	०.८७

वरील तक्त्यावरून मागील ५ वर्षातील कुष्ठरुग्णांचे प्रमाण कमी झाल्याचे दिसून येते.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

तथापि, केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सुचनांनुसार निरंतर सर्व्हेक्षण करून लवकरात लवकर नवीन कुष्ठरुग्ण शोधून औषधोपचार देवून रोगमुक्त करण्यात येते. त्यामुळे कुष्ठरुग्णांचे प्रमाण कमी होत आहे.

(३) कुष्ठरोगासंबंधी रोगप्रतिबंधक उपायाकरीता कुठल्याही प्रकारची प्रतिबंधात्मक लस नाही. कुष्ठरोगास आळा घालण्याकरीता लवकरात लवकर निदान करून नियमितपणे बहुविध औषधोपचार हा एकमेव उपाय असल्याने समाजातील लपून राहिलेल्या रुग्णांना लवकरात लवकर निदान करून सर्व शासकीय व निमशासकीय दवाखान्यांमध्ये नियमितपणे मोफत बहुविध औषधोपचार देण्यात येतो.

केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सुचनांनुसार दरवर्षी माहे ऑक्टोबर व जानेवारी-फेब्रुवारी मध्ये विशेष कुष्ठरोग शोध मोहिमेचे आयोजन केले आहे. सर्वसामान्य जनतेला कुष्ठरोग विषयक शास्त्रीय ज्ञान प्राप्त होवून कुष्ठरुग्णाने स्वतःहून तपासणीसाठी जवळच्या आरोग्य केंद्रात यावे याकरीता आरोग्य शिक्षण व जनजागृती कार्यक्रमाचे आयोजन केले जाते. त्यामध्ये रॅली, शालेय प्रश्नमंजुषा, आरोग्य कर्मचारी व वैद्यकीय अधिकारी यांची कार्यशाळा, समाजातील विविध स्तरासाठी गटचर्चा या बरोबरच कुष्ठरुग्णांसाठी विकृती प्रतिबंध शिबीरे, आरोग्य कर्मचारी व वैद्यकीय अधिकारी यांचे कुष्ठरोग प्रशिक्षण सत्र, आरोग्य कर्मचाऱ्यांद्वारे आरोग्य शिक्षणाधारित घरोघर व्यक्ती संपर्क अभियान राबविण्यात येत आहे व अभियानाबाबतचा तिमाही अहवाल केंद्रशासनास सादर केला जातो. जास्त कुष्ठरुग्णभार असलेल्या जिल्ह्यांमध्ये कंत्राटी निमवैद्यकीय कर्मचाऱ्यांची पदे भरण्यात आली आहेत.

तसेच मोक्याच्या ठिकाणी प्रदर्शने, बॅनर्स, पोस्टर्स, होर्डिंग, भिंतीवरील म्हणी, हस्तपत्रिका वाटप करणे इ. उपक्रम घेतले जातात.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**धामणी (जि.कोल्हापूर) नदीवरील कोल्हापूरी पध्दतीच्या
बंधान्यातून पाणी वाहून जात असल्याबाबत**

(१५) * ४८८७६ श्री.प्रकाश आबिटकर (राधानगरी) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) धामणी (जि.कोल्हापूर) नदीवरील कोल्हापूरी पध्दतीच्या बंधान्यातून हजारो लिटर पाणी वाहून जात असल्याची बाब माहे फेब्रुवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पाणी अडवण्यासाठी बरगे वापरूनदेखील बंधान्यातून पाण्याचा विसर्ग सतत सुरु असल्याने उन्हाळ्यात पाण्याची तीव्र टंचाई निर्माण होण्याची परिस्थिती निर्माण झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी दुरुस्तीकरिता अधीक्षक अभियंता पाटबंधारे यांचेकडे वारंवार लोकप्रतिनिधी यांनी मागणी करूनही अद्याप कोणतीच उपाययोजना झालेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

(३) होय, अंशतः खरे आहे.

धामणी नदीवरील ५ कोल्हापूर पध्दतीचे बंधान्यांच्या दुरुस्तीसाठी सन २०११ मध्ये लोकप्रतिनिधींनी शासनाकडे मागणी केलेली होती. तदनंतर सन २०१४-१५ मध्ये सदर बंधान्याची दुरुस्तीची कामे पूर्ण केलेली आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**हिंगोली जिल्हा परिषदेचे उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (पंचायत) व ग्रामविकास
अधिकारी यांना लाच घेताना झालेली अटक**

(१६) * ४८५३९ श्री.विजय औटी (पारनेर) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री

पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) ग्रामपंचायतीच्या दफ्तर तपासणीत त्रुटी काढून कार्यवाहीचा प्रस्ताव वरिष्ठांकडे पाठविण्यात येऊ नये याकरिता हिंगोली जिल्हा परिषदेचे उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (पंचायत विभाग) श्री.विलास जाधव आणि ग्रामविकास अधिकारी, श्री.महेश थोरकर यांना ग्रामसेवक श्री.दत्ता केंद्रे यांचेकडून १० हजार रुपयांची लाच घेताना लाचलुचपत प्रतिबंधक विभागाच्या पथकाने दिनांक ७ फेब्रुवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास अटक केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने संबंधित दोषी अधिकाऱ्यांची विभागीय चौकशी केली आहे काय व चौकशीअंती काय आढळून आले,
- (३) असल्यास, चौकशीनुसार दोषी अधिकाऱ्यांवर काय कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय, हे खरे आहे.

- (२), (३) व (४) श्री.विलास पोपट जाधव, उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (पंचायत) यांच्याविरुद्ध विभागीय चौकशी प्रस्तावित आहे. श्री.महेश मधुकरराव थोरकर, ग्राम विकास अधिकारी यांना दिनांक २४.२.२०१६ च्या आदेशान्वये निलंबित करण्यात आले आहे.

विधान भवन :
मुंबई.

डॉ. अनंत कळसे
प्रधान सचिव,
महाराष्ट्र विधानसभा

मुद्रणपूर्व सर्व प्रक्रिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर
मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई.